

Zanesljivo ste se kdaj igrali s šestilom in z njegovo pomočjo risali rožo – najprej ste očrtali krožnico, potem šestilo zapičili nanjo in potegnili lok, ki je tekel skozi njeno središče; nato ste zašiljeni krak priprave postavili v presečišče krožnice in prvega loka ter zarisali naslednjega in tako naprej, dokler niste imeli šest cvetnih listov, obdanih s krožnico. Najbrž niste vedeli, da ste ustvarili del enega izmed starodavnih svetih geometrijskih simbolov, ki ga najdemo upodobljenega tako v egipčanskih svetiščih kot v srednjeveških katedralah.

Kaj je roža življenja?

Roža življenja je geometrijski vzorec, ki ga tvorijo enako velike krožnice, ki se tako prekrivajo, da središče vsake leži na presečišču obodov šestih okolišnih krožnic, da njihovi loki tvorijo podobo, ki spominja na cvetne liste več cvetov. Vam ta razlaga nič ne pomaga? Poškilite na sliko pod besedilom, pa boste nemudoma razumeli.

Ta vzorec se v različno velikem obsegu krožnic arhetipsko samoniklo pojavlja po vsem svetu, zlasti kot ornament v svetih hramih najrazličnejših religij; najdemo ga v budističnih templjih, katoliških cerkvah, judovskih sinagogah in muslimanskih mošejah. Pojavlja se tudi drugod v arhitekturi in umetnosti, na Poljskem so ga denimo nekoč vrezovali v tramove, da bi hišo obvarovali pred strelo.

Kratka zgodovina

Najstarejša najdena upodobitev znamenja je vklesana v alabastrno okrasje pragu, ki je šest stoletij pred našim štetjem krasilo neko palačo asirskega kralja **Ašurbanipala**. Drugi najstarejša najdba izvira iz obdobja med drugim in četrtem stoletjem našega štetja, gre za z rdečo okro narisane vzorce na vrhu stebrov v Ozirisovem svetišču v Egiptu. Del simbola je oblika, ki se po latinsko imenuje *vesica piscis* (ribji mehur); gre za dve prekrivajoči se enaki krožnici, katerih središči ležita na obodu druga druge – znamenje, ki so ga kot svetega cenili pitagorejci. Rožo življenja so proučevali alkimisti in kabalisti, pa tudi sloviti vsestranski renesančni genij **Leonardo da Vinci**, ki so ga zanimale predvsem njene matematične lastnosti.

Odsev kozmosa

Pomen rože življenja si razlagamo s pomočjo svete geometrije, starodavne vede, po kateri imajo geometrijske oblike, razmerja (med njimi zlati rez) in vzorci višji univerzalni pomen, ki odkriva temeljno naravo vesolja ter bivanja. Že stari Egipčani, ki so bili prvi zemljemerci, so jo namerno uporabljali, predvsem pri gradnji piramid. Pozneje so jo čislali tudi Grki in Rimljani, na drugi strani sveta pa Kitajci in Indijci, pri katerih so tlorisi svetišč in utrdb često odsevali mandale.

Pitagora in **Platon** sta zasejala zamisel, da je sam stvarnik pri ustvarjanju kozmosa uporabljal geometrijska pravila. Sveta geometrija je v Evropi doživela pravi razcvet v srednjem veku, posebno v času velikanskih katedral, ko so graditelji verjeli, da jih pri načrtovanju vodi in navdihuje božja roka. Arhitekt je menil, da posnema stvarnika – velikega geometra – in se mu s tem poklanja, hkrati pa zgradbi podeljuje čarno, kar sveto varstvo.

Pomen števil

Simbolični pomen posameznih oblik svete geometrije izhaja iz pomena števil, s katerimi so povezane: tako na primer krožnica ponazarja število ena, enakostranični trikotnik pa število tri. Osnovna oblika svete geometrije je krog oziroma krogla – oblika sonca, ki nas greje in daje življenje ter je prvi bog. Krog je osnovni simbol božanskega in enosti stvarstva. Če je krog znamenje neba in boga, je kvadrat po drugi simbol Zemlje, za katero se je dolgo verjelo, da ima takšno obliko.

V srednjem veku so števila in geometrijske oblike dobili strogo krščanski pomen: ena kot enost božjega, dva kot dvojnost v vsem (svetlo in temno, dobro in zlo, življenje tukaj in življenje po smrti), tri kot sveta trojica, štiri kot snovni svet štirih osnovnih prvin, pet kot pet kreposti itn.

Simbol pomeni življenje samo

Iz pomena kroga lahko izpeljemo tudi pomen rože življenja. Vzorec tvori množica med sabo prekrivajočih se krožnic – veliko posameznih »enosti«, povezanih v večjo podobo, ki ponavlja osnovno obliko. Po eni razlagi naj bi roža življenja ponazarjala povezanost vseh živih bitij, vezi, ki jih skoznje tke življenje, eno zavest, ki teče skozi vse. Grobo poenostavljeno lahko rečemo, da simbol pomeni življenje samo. Po eni razlagi kabalistično drevo življenja – zemljevid, ki kaže, kako je bog ustvaril stvarstvo iz nič – izhaja iz rože življenja, ki potemtakem ponazarja tudi stvarjenje.

Pristaši novodobne duhovnosti trdijo, da je z upodabljanjem rože življenja in meditiranjem o njej mogoče doumeti globlji ustroj stvarstva in življenja. Nekateri grede še dlje in trdijo, da nošnja obeska s tem simbolom deluje zdravilno, nam pomaga spregledati, se skozi slepila prebiti v resničnost in se osvoboditi strahov, baje prinaša celo preroške sanje.

Če ostanemo na ravni simbolnih pomenov, jih lahko uzremo še več, če rožo življenja razbijemo na manjše vzorce, za katere veljajo enaka geometrijska pravila, vendar zajemajo manj krožnic. Če gledamo dve, dobimo omenjeni ribji mehur, tri so simbol, imenovan trinožnik življenja, sedem pa seme življenje. Zlasti zadnji je znan in priljubljen, v krščanski tradiciji naj bi simboliziral sedem dni stvarjenja. Ribji mehur z le dvema krožnicama naj bi podobno kot jin in jang ponazarjal združevanje nasprotij v ubrano celoto, trinožnik pa trojnost človeka kot celote duha, telesa in uma.

